

نوشته‌هایی دربارهٔ مصدق

-۱-

کنفرانس نهضت ملی ایران و بحرانهای بین‌المللی نفت

The University Of Texas
Center For Middle Eastern Studies

Conference On

IRANIAN NATIONALISM AND THE
INTERNATIONAL OIL CRISIS, 1951-1954

September 26-27, 1985

Musaddiq

مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه تکزاس در سپتامبر ۱۹۸۵ کنفرانسی ترتیب داد که دو روز مدت گرفت و یازده خطابه در آن ایراد شد:

- ملی‌منشی ایرانیان در قرن بیستم: ریچارد کوتام R. Cottam
- سیمای يك ملی منش آزاده دکتر محمد مصدق: فخرالدین عظیمی
- سهم روحانیان در سیاست ایران ۱۹۴۹-۱۶۵۴: شاهرخ اخوی
- مصدق، نفت و امپریالیسم انگلیس: راجر لوئیس
- آمریکا، ایران در ۱۹۵۱-۱۹۵۳: جیمز بیل: J. Bill
- دکتر محمد مصدق: جرج ماگ کی G. McGhee
- سیاست اقتصاد بدون نفت: همایون کاتوزیان
- دولت انگلیس، کمپانی نفت انگلیس و ایران و نفت ایرانیان: ر. فریه R. Ferrier
- صنعت نفت آمریکا و موافقت پنجاه پنجاه سال ۱۹۵۰: ایروین آندرسن I- Anderson

- اسلام، ملی‌منشی و دورهٔ مصدق: فرهنگ راجی

- جریانهای روشنفکری در سیاست و تاریخ دورهٔ مصدق: روح‌الله رمضانی.
برای همه سخنرانیها، از پیش اشخاصی برگزیده شده بودند که در بحث شرکت کنند و نام آنها در برکه برنامه مندرج است. بجز اشخاص مذکور در فوق دوازده تن دیگر به‌عنوان «شرکت کنندگان دیگر» در این کنفرانس حضور داشتند که دونفر آنان ایرانی بودند دکتر حافظ فرمانفرمایان (استاد همان دانشگاه) و مهدی نوربخش.

-۲-

دو کتاب دربارهٔ مصدق

MOSSADEGH

A Political Biography, By Farhad Diba London, Croom Helm, 1986, 228p.

۱- سرگذشتنامهٔ سیاسی دکتر محمد مصدق تألیف فرهاد دیبا (فرزند مرحوم ثقة‌الدوله دیبا برادر ناتنی دکتر مصدق) به زبان انگلیسی در لندن منتشر شد.
فصل اول: خانواده - سالهای کودکی - تحصیلات - نهضت مشروطیت - سفرهای خارج.

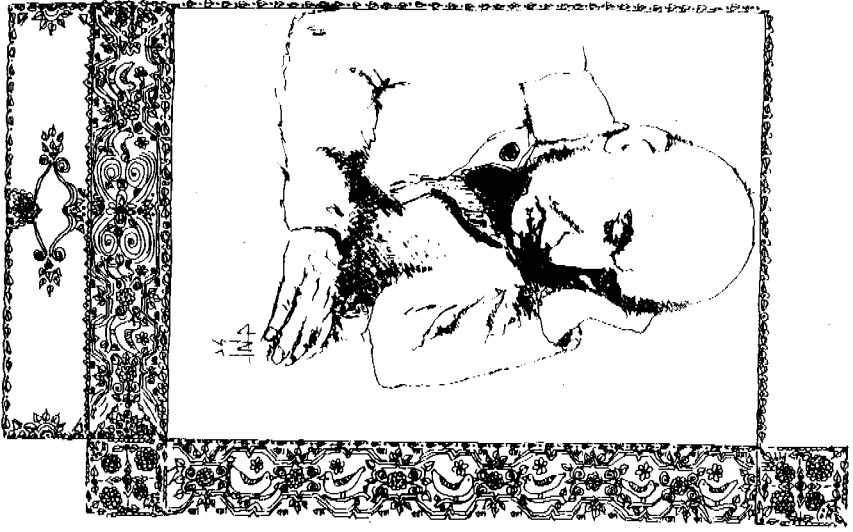
فصل دوم: نخستین کار سیاسی - نخستین مبارزه - حاکم فارس.
فصل سوم: کودتای ۱۲۹۹ - وزیر مالیه - والی آذربایجان - وزیر امور خارجه.
فصل چهارم: وکالت مجلس شورای ملی - تغییر سلطنت - تبعید و زندان.
فصل پنجم: ایران بعد از جنگ جهانی دوم
فصل ششم: مجلسهای چهاردهم و پانزدهم - نمایندگی در مجلس.
فصل هفتم: انتخابات - جبههٔ ملی - کمیسیون نفت
فصل هشتم: نخست وزیری - نفت و سیاست خارجی
فصل نهم: سیاست بدون نفت و اقتصاد
فصل دهم - ۲۸ مرداد و کودتا - زندان و محاکمه
فصل یازدهم - وجههٔ سیاسی ملی شدن نفت
ضمائم - جبهه ملی - نامه‌های مصدق - نوشته‌ها و انتشارات مصدق - کتابشناسی - مصاحبه‌ها.

۲- رسالهٔ دکتری فخرالدین عظیمی است که در دانشگاه آکسفورد پذیرفته شده است. مؤلف اکنون به آماده سازی آن برای چاپ پرداخته است. این کتاب دربارهٔ حوادث سیاسی ایران از سقوط رضا شاه تا سقوط دکتر مصدق است و طبعاً بخش اساسی آن به فعالیتهای سیاسی مصدق اختصاص دارد.

-۳-

نقاش‌ها و چهرهٔ مصدق

از چند تنی که چهرهٔ مصدق را رسم کرده‌اند. دو طرح از کارهای هنری بیژن اسدی‌پور و نجف دریابندری را که می‌شناسیم در اینجا به چاپ می‌رسانیم.

نامه فارسی از استاد فارسی ژاپونی

نامه‌ای از دوست گرامی تاکشی کاتسوفوجی که از ایرانشناسان بنام ژاپونی است رسید. به مناسبت خط خوش و فارسی فصیح و عبارات دلنشین و سخنان حکیمانه منقول در آن لازم آمد عیناً و بطور عکسی چاپ شود (درصفه بعد). آینده امیدوار است این گونه دانشمندان که شیفته زبان فارسی‌اند مورد علاقه و محبت ایرانیان باشند.

نامه فارسی از دانشمند جوان آلمانی

آقای م. گلوتر که درجه دکتری خود را از شعبه علوم اسلامی دانشگاه برن دریافت داشته است و همانجا تدریس ادبیات فارسی و عربی و ترکی را برعهده دارد از ایرانشناسانی است که فارسی را بهروانی و شیرینی صحبت می‌کند و در نوشتن خطش محکم و ربطش خوب و استوارست.

روزی بهنگام مذاکره درباره سبک هندی این بیت را برایش خواندم.
شیبی اگر سفر چین زلف خواهی رفت ز راه بندر سورت برو که مهتاب است
و اینک او به مناسبت جوابی نوشته است که به خط خود او ملاحظه می‌کنید.

و وقت اقامت شما در برن به یادم می‌آورد

بار
بچین زلف تو چشمم ز راه دریا
ببوی سود سفر کرد و بس زبان آورد
(شماره بیت: ۵۸۰۱)

با سلام فراوان به امید دیدار

مخلص شما

Michael Ghannizadeh

حضور محترم استاد فاضل ایرج افشار

دوست بسیار عزیز سلام عرض می‌کنم
از پروسه بزرگ اطلاع یافتیم که جناب عالی
در اکسفورد شریف دارید و از سلامی که
توسط آقای بزرگ به بنده رسانده‌اید
شکری کنم. امیدوارم که حال جناب عالی
خوب باشد و اقامت در انگلستان
به خوشحالی بگذرانید.

کار بنده انشاء الله در حدود سه چهار
ماه دیگر به پایان می‌رسد ولی از اوج
کمال دور خواهد ماند.

این یک بیت از کمال اسمعیل برای شما
می‌فرستم چون به بیستی که شما برایم
از صاحب نقل کرده‌اید شباهت دارد

شمسی ۱۳۴۵/۴/۲۴

میلادی ۱۹۸۴/۷/۱۵

خدمت استاد ارجمند جناب آقای ایرج افشار

مدت مدیدیست که جنابعالی را ملاقات نکرده‌ام. نامه پرمختبان
که در تاریخ بیست و دوم خرداد برایم فرستاده بودید از آقای دکتر
رحیب زاده دریافت نمودم. از لطف آن استاد کمال امتنان دارم
همانطوریکه اطلاع یافته‌اید اینجاب از بخش زبان فارسی بیرون آمده
به تدریس تاریخ آسیا برای دانشجویان مختلای مشغول شده‌ام.
زبان فارسی را در دانشگاه کیوتو درس می‌دهم. کلاسهای مترجمی و
مترجمی در آنجا دارم. کلاس مترجمی مربوط به رشته تاریخ آسیای غربی
میباشد و دانشجویان شوق و ذوق دارند. در ضمن آقای پروفیسور مینو
هوندا امسال از رشته رشته اندک سالن است و همیشه سالم و
فعال هستند.

اینک هم عالم به نیست اما هر چه فرودانم بزرگتر و زرنگتر شود
خودم پیرتر و ضعیفتر می‌شوم.
سارق هدایت در «بناست» مدیر «شادی» می‌باشد و دوست
داد که بگلی نیست و با بد خواهد شد و عقرب سمیت دقایق او را
که بسوی نیستی میرفت می‌شود»

من چون «او» و آن نویسنده بدین نیستم.
کنفوسیوس گفته است «در پناه سالکی احکام آسمانی را
شناختم. در شصت سالگر آن احکام را به گوش هوش خود شنیدم»
(ترجمه حسین کاظم زاده ایرانشهر، چاپ ۱۳۳۴). من هم که اکنون پناه
و پنج ساله ام دیگر احکام آسمانی را شناخته ام، بقول دیگر امیدایم را
اغلب از دست داده ام و خود را به فرمان الهی بسته میدانم.
نوف شاعر بزرگ چین در «دوره تانگ» میگوید «دلما نذر
ابر آسان آرام و از جریان آب آهسته تر است»
یک موبد تائوئیسم چین بنام چانگ چون به چنگیز خان چنین
اندرز داده است «راه طول عمر را میدانم ولی داروی زندگی جادید موجود
نیست» حال آنکه آئین تائو جوانی همیشگی و فنا ناپذیری را در نظر دارد.
در این نامه قدری فلسفه باقیم از علوم آسمانی سعادت و موفقیت آن استاد
محترم را آرزو مندیم.

باتقدیرم احترامات

تاکشی کاتو فوجی
Takashi Katafujii